Kod ucznia				
HI	3			

Liczba punktów

WOJEWÓDZKI KONKURS Z HISTORII
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
W ROKU SZKOLNYM 2024/2025
STOPIEŃ REJONOWY

1. Test konkursowy zawiera 25 zadań. Są to zadania zamknięte i otwarte. Na ich rozwiązanie masz 90 minut. Sprawdź, czy test jest kompletny.
2. Zanim udzielisz odpowiedzi, uważnie przeczytaj treść zadania.
3. Wszystkie odpowiedzi czytelnie i wyraźnie wpisuj w wyznaczonych miejscach.
4. Przy rozwiązywaniu zadań zamkniętych wyboru wielokrotnego wybierz prawidłową odpowiedź i zaznacz ją krzyżykiem, np.:

   A X C D

   Jeżeli się pomylisz i zechcesz wybrać inną odpowiedź, to złe zaznaczenie otocz kółkiem (X) po czym skreśl właściwą literę, np.:

   A (X) X D
5. W innych zadaniach samodzielnie sformułuj odpowiedź i wpisz ją lub wykonaj zadanie zgodnie z instrukcją zawartą w poleceniu.
6. Test wypełniaj długopisem (z czarnym lub niebieskim tuszem nieścieralnym), nie używaj ołówka, korektora, ani gumki. Nie komunikuj się z innymi uczestnikami konkursu.
7. Sprawdź wszystkie odpowiedzi przed oddaniem testu.
8. Nie podpisuj testu, zostanie on zakodowany.
9. Brudnopis, dołączony do testu, nie podlega ocenie.

Numer zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	Razem
Liczba punktów	***1***	***1***	***3***	***3***	***1***	***3***	***1***	***1***	***2***	***5***	***4***	***4***	***4***	***3***	***3***	***2***	***1***	***1***	***3***	***3***	***3***	***3***	***1***	***1***	***3***	**60**

Zadanie 1. (1 p.)
Spośród podanych wydarzeń (oznaczonych literami A-D) wybierz wydarzenie chronologicznie pierwsze i chronologicznie ostatnie. Wpisz oznaczenia literowe w wyznaczonych miejscach (1.-2.).

A. Wynalazek pisma.
B. Legendarny początek Rzymu.
C. Przejście człowieka od koczowniczego do osiadłego trybu życia.
D. Powstanie państwa egipskiego.

1. Wydarzenie chronologicznie pierwsze _____.
2. Wydarzenie chronologicznie ostatnie _____.

Zadanie 2. (1 p.)
Wyjaśnij, co w doktrynie wiary różni religię, do której nawiązuje źródło A, od religii/wierzeń, do których nawiązują źródła oznaczone literami B-D.

A

B

C

D

Źródło: https://zpe.gov.pl

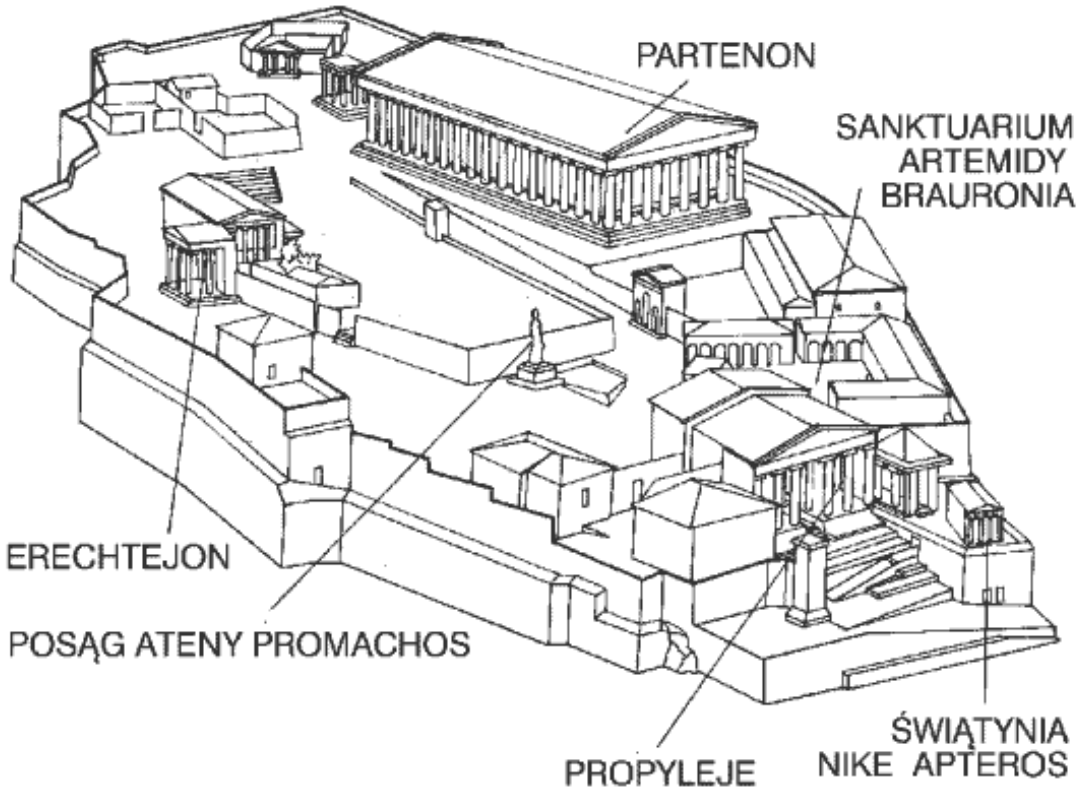
_____

_____

_____

_____

Zadanie 3. (3 p.)
Na podstawie poniższego planu starożytnego miasta wykonaj polecenia 1.-3.

Źródło: https://historiasztukii.blogspot.com

1. Podaj nazwę wzgórza przedstawionego na powyższym planie starożytnego miasta.

   _____

2. Jak nazywała się świątynia poświęcona bogini Atenie ukazana na powyższym planie starożytnego miasta?

   _____

3. Podaj twórcę posągu bogini Ateny umieszczonego w świątyni widocznej na powyższym planie starożytnego miasta.

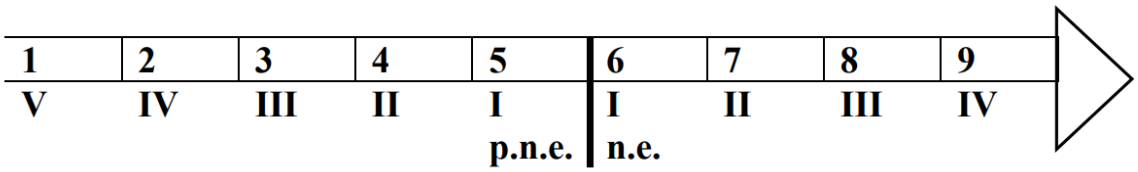
   _____

Zadanie 4. (3 p.)
Na podstawie tekstu źródłowego (źródło 1.) oraz taśmy chronologicznej (źródło 2.) wykonaj polecenia 1.-3.

Źródło 1.
„Patrycjusze zgodzili się […] na ustanowienie dwóch urzędników plebejskich, […]którzy mieli reprezentować społeczność plebejską przed państwem patrycjuszowskim. […]Mieli oni nieść pomoc plebejuszom […] w wypadku zagrożenia ich przez urzędników, mogli sprzeciwiać się niekorzystnym dla plebejuszy uchwałom senatu czy wnioskom stawianym na zgromadzeniu ludowym […]. W [ich] rękach skupiona została ogromna władza; by mogli ją swobodnie wykonywać, mocą specjalnej uchwały ludu […]zagwarantowano im uroczyście nietykalność […].”

Źródło: J. Wolski, *Historia powszechna. Starożytność*, Warszawa 1994, s. 288.

Źródło 2.

1. Napisz, jak nazywano urzędników, o których mowa w cytowanym źródle 1.

   _____

2. Napisz, jak nazywała się grupa ludności opisywana w źródle 1., do której należeli członkowie bogatych i znaczących rodów, posiadający pełnię praw politycznych i sprawujący najwyższe urzędy państwowe.

   _____

3. Dokończ zdanie, wpisując w wyznaczone miejsce odpowiednią cyfrę.

   Ustrój polityczny starożytnego państwa opisany w źródle 1. zakończył się w okresie oznaczonym na taśmie chronologicznej (źródło 2.) numerem _____

Zadanie 5. (1 p.)
Spośród wymienionych wydarzeń (A-D) zaznacz to, które nie było bezpośrednim następstwem zjazdu gnieźnieńskiego.
A. Pokój w Budziszynie.
B. Utworzenie biskupstw we Wrocławiu, Krakowie, Kołobrzegu.
C. Zapowiedź koronacji Bolesława Chrobrego.
D. Powstanie arcybiskupstwa w Gnieźnie.

Zadanie 6. (3 p.)
Wpisz pod portretami władców Polski (1.-3.) oznaczenia literowe wydarzeń (A-G), związanych z tymi władcami. Jedno wydarzenie zostało podane dodatkowo.

A. Pierwsza koronacja w Krakowie.
B. Uczta u Wierzynka.
C. Zrzeczenie się praw do Śląska.
D. Bitwa pod Legnicą.
E. Założenie Akademii Krakowskiej.
F. Przeniesienie głównej siedziby władców Polski do Krakowa.
G. Przyłączenie do Polski Mazowsza i Pomorza Gdańskiego.

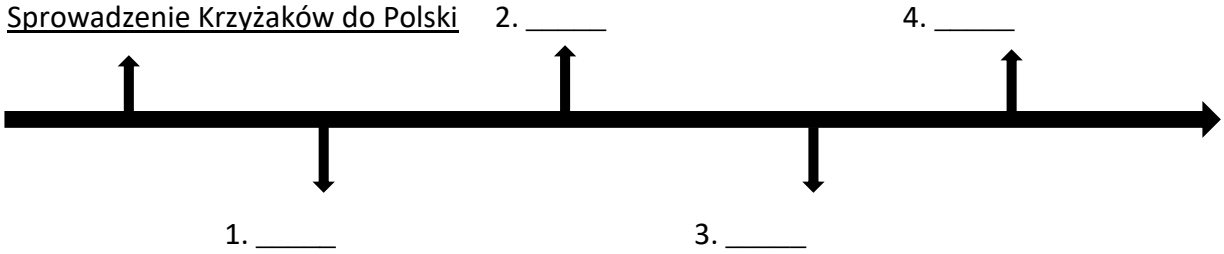

Źródło: http://www.pinakoteka.zascianek.pl/Matejko/Poczet_1.htm

1. _____ 2. _____ 3. _____

Zadanie 7. (1 p.)
Wpisz w odpowiednich miejscach (1.-4.) na osi czasu oznaczenia literowe podanych poniżej wydarzeń (A- D).

A. Zajęcie Pomorza Gdańskiego przez Krzyżaków.
B. Pokój wieczysty w Kaliszu.
C. Bitwa pod Płowcami.
D. I pokój w Toruniu.

Zadanie 8. (1 p.)
Spośród poniższych informacji (A-D) zaznacz tę, która jest prawdziwa.
A. Struktura zależności między seniorami i wasalami w średniowieczu nazywana jest drabiną feudalną.
B. Ta sama osoba nie mogła być jednocześnie wasalem i seniorem.
C. Duchowni składali hołd lenny królowi, co czyniło z nich suzerenów.
D. Senior miał obowiązek służyć wasalowi radą i pomocą wojskową.

Zadanie 9. (2 p.)
Uzupełnij związek przyczynowo-skutkowy. Wpisz oznaczenia literowe właściwych przyczyn oraz skutków krucjat (A-G) w odpowiedniej kolumnie tabeli. Jedna odpowiedź została podana dodatkowo.

A. Powstanie zakonów rycerskich.
B. Konkordat w Wormacji.
C. Synod w Clermont.
D. Pogorszenie stosunków między światem chrześcijańskim a muzułmańskim.
E. Rozwój handlu włoskiego z Bliskim Wschodem.
F. Śmierć tysięcy ludzi i zniszczenia miast w wyniku walk.
G. Pojawienie się Turków Seldżuckich w Ziemi Świętej.

Przyczyny	Wydarzenie	Skutki
	Krucjaty	

Zadanie 10. (5 p.)
Zaznacz, które ze zdań (1.-5.) dotyczących średniowiecznego miasta przedstawionego poniżej są prawdziwe, a które fałszywe. Wpisz przy każdej informacji znak „X” we właściwej kolumnie tabeli (Prawda/Fałsz).

Źródło: https://muzeumognia.zory.pl

Lp.	Zdanie	Prawda	Fałsz
1.	Pierwsze miasta z zabudową przedstawioną w źródle zaczęły powstawać na ziemiach polskich w XIII wieku.		
2.	Siedzibą władz miejskich był ratusz.		
3.	Wójt był najwyższym urzędnikiem miejskim. Dbał, aby prawa uchwalane przez radę miejską były przestrzegane.		
4.	Władzę sądowniczą w mieście pełniła rada miejska.		
5.	Najliczniejszą grupę mieszkańców miasta stanowiło pospólstwo.		

Zadanie 11. (4 p.)
Zapoznaj się z poniższym tekstem źródłowym i wykonaj polecenia 1.-4.

„[...] Tegoż roku, gdy król Ludwik zażądał od mieszkańców Królestwa Polskiego, zarówno duchownych jak i szlachty, podatku, zwanego „poradlne“, arcybiskup i biskupi, mężowie duchowni i szlachta całej Polski płacenia go odmówili, twierdząc, że od wszelkich takich danin i ciężarów na mocy jego własnych przywilejów są zwolnieni. Nie mniej król, na znak swego zwierzchnictwa, jakiegoś podatku żądał. A ponieważ biskupi i szlachta polska twierdzili, że w listach swoich zaprzysięgli wierność tylko samemu królowi Ludwikowi i jego synom, gdyby ich miał, — on zaś, w braku męskiego potomstwa, pragnął, aby takąż samą przysięgę wierności złożyli jego córkom, przeto, nie mogąc inaczej uzyskać ich zgody, nowemi przywilejami uwolnił wszystkich ziemian od wszelkich podatków, zachowując dla siebie i dla swoich następców tylko po dwa grosze z każdego łanu, które corocznie do skarbu jego miały być płacone[…].”

Źródło: https://zpe.gov.pl

1. Podaj nazwę przywileju, który opisany został w źródle.

   _____

2. Podaj nazwę dynastii z jakiej pochodził władca, który wydał ten przywilej.

   _____

3. Podaj wiek wydania przywileju, o którym jest mowa w tekście.

   _____

4. Podaj przyczynę wydania tego przywileju.

   _____

Zadanie 12. (4 p.)
Do opisów zawartych w podpunktach (A-D) dopisz nazwę zakonu wybraną spośród podanych w ramce. Nazwy czterech zakonów podano dodatkowo.

paulini, benedyktyni, cystersi, dominikanie, franciszkanie, jezuici, templariusze, Krzyżacy

A. Zakon ten powstał w VI wieku i zyskał największą popularność we wczesnym średniowieczu. Członkowie tego zakonu zajmowali się między innymi przepisywaniem ksiąg. _____

B. Zakon żebraczy założony w XIII wieku w Asyżu, zwany inaczej Zakonem Braci Mniejszych. Mnisi opiekowali się chorymi i biednymi, słynęli z wygłaszania kazań prostym, zrozumiałym dla ludu językiem. _____

C. Zakon rycerski założony w XII wieku w Ziemi Świętej, zwany także Zakonem Ubogich Rycerzy Chrystusa i Świątyni Salomona. W ciągu niemal 200 lat zgromadził wielkie bogactwa i liczne posiadłości w całej Europie. _____

D. Zakon, zwany również Towarzystwem Jezusowym, założony w XVI wieku przez Ignacego Loyolę, walczył z reformacją. _____

Zadanie 13. (4 p.)
Zapoznaj się z tekstem źródłowym i wykonaj polecenia (1.-4.).

„Ponieważ ogólne prawa i ustawy publiczne nie jednostek, lecz całego narodu dotyczą, przeto na tym walnym sejmie radomskim, wraz ze wszystkimi królestwa naszego prałatami, radami i posłami ziemskimi za słuszne i sprawiedliwe uznaliśmy, jakoż postanowiliśmy, iż odtąd na potomne czasy nic nowego […]nie ma być postanowione przez nas i naszych następców, bez wspólnego senatorów i posłów ziemskich przyzwolenia, co by tylko wyjść mogło na niekorzyść Rzeczypospolitej, na krzywdę i niewygodę czyjąkolwiek, tudzież zmierzało ku zmianie prawa ogólnego i wolności publicznej."

Źródło: https://historia.org.pl

1. Podaj nazwę powyższego dokumentu. _____

2. Podaj rok uchwalenia tego dokumentu. _____

3. Podaj władcę Polski, który wówczas panował. _____

4. Wymień trzy stany sejmujące sejmu walnego Rzeczpospolitej szlacheckiej.

_____

Zadanie 14. (3 p.)
Do każdego wskazanego konfliktu wojennego w XVII wieku (1.-3.) dobierz jego skutek (a-d). Wpisz rozwiązania we wskazanych miejscach. Jeden skutek pozostanie bez przyporządkowania.

	a. Uniezależnienie się Prus Książęcych
1. Wojny ze Szwecją	b. Utworzenie rejestru Kozaków
2. Wojny z Rosją	c. Traktat w Buczaczu
3. Wojny z Turcją	d. Utrata wschodniej Ukrainy

1. _____ 2. _____ 3. _____

Zadanie 15. (3 p.)
Na podstawie poniższych ilustracji (A-C) wykonaj polecenia (1.-3.).

Źródło: https://dzieje.pl

Źródło: https://www.gov.pl

Źródło: https://static.zpe.gov.pl

1. Uporządkuj przedstawione na ilustracjach budowle w kolejności ich powstania. W tym celu wpisz w wyznaczone miejsca (I-III) odpowiednie litery (A-C). Rozpocznij od budowli, która powstała najwcześniej.

I. _____ II. _____ III. _____

2. Wpisz oznaczenie literowe budowli wykonanej w stylu, którego nazwa nawiązuje do kształtu nieregularnej perły: _____.

3. Podaj style architektoniczne budowli ukazanych na ilustracjach (A-C). Wpisz rozwiązania w wyznaczonych miejscach

A. _____ B. _____ C. _____

Zadanie 16. (2 p.)
Przyporządkuj wymienionym władcom (1.-2.) wydarzenia z okresu ich panowania (A-F). Wpisz rozwiązania we wskazanych miejscach. Jedno wydarzenie zostało podane dodatkowo.

A. Konfederacja barska.
B. Utworzenie Komisji Edukacji Narodowej.
C. Sejm niemy.
D. Utworzenie piechoty wybranieckiej.
E. Ustanowienie Orderu Orła Białego.
F. Utworzenie Szkoły Rycerskiej.

1. Stanisław August Poniatowski: _____

2. August II Mocny: _____

Zadanie 17. (1 p.)
Podane wydarzenia (A-D) uporządkuj w kolejności chronologicznej, wpisując cyfry (1-4) we właściwe miejsca. Cyfra 1 powinna oznaczać wydarzenie chronologicznie pierwsze.

A. Insurekcja kościuszkowska _____
B. III rozbiór Polski _____
C. Obrady Sejmu Wielkiego _____
D. Konfederacja targowicka _____

Zadanie 18. (1 p.)
Spośród podanych poniżej informacji (A-F) wybierz trzy postanowienia Konstytucji 3 maja. Ich oznaczenia literowe wpisz w wyznaczonym miejscu.

A. Wprowadzenie trójpodziału władzy.
B. Utworzenie rządu (Straż Praw) odpowiedzialnego przed sejmem.
C. Utrzymanie liberum veto.
D. Wprowadzenie dziedziczności tronu.
E. Utworzenie Rady Nieustającej.
F. Wprowadzenie elekcji vivente rege (za życia króla).

Postanowienia Konstytucji 3 maja: _____

Zadanie19. (3 p.)
Zapoznaj się z poniższymi biogramami (A-C). Podaj imię i nazwisko postaci przedstawionej w każdym z nich.

A. „Ojciec polskiego teatru narodowego”, aktor, autor sztuk teatralnych (m.in. „Cud mniemany, czyli Krakowiacy i górale”), dyrektor Teatru Narodowego.

_____

B. Dramatopisarz, publicysta, autor dzieła „O skutecznym rad sposobie”, pedagog, reformator szkolnictwa, założyciel Collegium Nobilium.

_____

C. „Książę poetów”, pisarz i duchowny katolicki, autor licznych bajek, poematów, satyr oraz pierwszej polskiej powieści „Mikołaja Doświadczyńskiego przypadki”, uczestnik obiadów czwartkowych.

_____

Zadanie 20. (3 p.)
Zapoznaj się z poniższą ilustracją, a następnie wykonaj polecenia (1.-3.).

Źródło: https://dzieje.pl

1. Podaj imię i nazwisko króla Polski, który ustanowił order przedstawiony na ilustracji.

_____

2. Podaj nazwę bitwy, po której oznaczenie to zostało ustanowione.

_____

3. Podaj imię i nazwisko osoby odznaczonej jako pierwszej powyższym orderem.

_____

Zadanie 21. (3 p.)
Zaznacz, które ze zdań (1.-3.) dotyczących poniższych źródeł są prawdziwe, a które fałszywe. Wpisz przy każdej informacji znak „X” we właściwej kolumnie tabeli (Prawda/Fałsz).

Źródło 1.

Źródło: www.mapyonline.gwo.pl

Źródło 2.

Źródło: https://encyklopedia.pwn.pl

Lp.	Zdanie	Prawda	Fałsz
1.	Herb przedstawiony w źródle 2. obowiązywał w Księstwie ukazanym na mapie w źródle 1.		
2.	Tarcza herbowa przedstawiona w źródle 2. składa się z dwóch części. Część oznaczona literą A nawiązywała do saksońskiej dynastii Wazów.		
3.	W 1809 roku tereny Księstwa ukazanego na mapie powiększyły się o ziemie zagarnięte przez Rosję podczas trzeciego rozbioru Polski.		

Zadanie 22. (3p.)
Zapoznaj się z poniższymi źródłami, a następnie zaznacz poprawne dokończenia zdań (1.-3.).

Źródło 1.
„Nikczemny rząd najezdniczy rozwścieklony oporem męczonej przezeń ofiary, postanowił zadać jej cios stanowczy — porwać kilkadziesiąt tysięcy najdzielniejszych, najgorliwszych jej obrońców, oblec w nienawistny mundur moskiewski i pognać tysiące mil na wieczną nędzę i zatracenie. Polska nie chce, nie może poddać się bezopornie temu sromotnemu gwałtowi pod karą hańby przed potomnością powinna stawić energiczny opór. Zastępy młodzieży walecznej, młodzieży poświęconej, ożywione gorącą miłością Ojczyzny, niezachwianą wiarą w sprawiedliwość i w pomoc Boga, poprzysięgły zrzucić przeklęte jarzmo lub zginąć. Za nią więc Narodzie Polski, za nią!”

Źródło: https://pl.wikisource.org

Źródło 2.

Źródło: https://culture.pl/pl/galeria/polonia-cykl-rysunkow-artura-grottgera-galeria

1. Źródła odnoszą się do wydarzeń, które związane są z
   A. powstaniem listopadowym.
   B. powstaniem styczniowym.
   C. powstaniem krakowskim.
   D. powstaniem kościuszkowskim.

2. Inicjatorem wydarzenia, do którego nawiązują źródło 2. był
   A. Romuald Traugutt.
   B. Ludwik Mierosławski.
   C. Aleksander Wielopolski.
   D. Iwan Paskiewicz.

3. Źródła nawiązują do wydarzeń, które miały miejsce na terenie
   A. Galicji.
   B. Wielkiego Księstwa Poznańskiego.
   C. Królestwa Polskiego.
   D. Rzeczpospolitej Krakowskiej.

Zadanie 23. (1 p.)
Wybierz trzy represje (spośród A-F) wprowadzone na ziemiach polskich po upadku powstania styczniowego. Ich oznaczenia literowe zapisz w wyznaczonym miejscu.

A. Zmiana nazwy Królestwa Polskiego na Kraj Przywiślański.
B. Wprowadzenie Statutu Organicznego.
C. Ustanowienie urzędu generała- gubernatora.
D. Usunięcie języka polskiego ze szkolnictwa i życia publicznego.
E. Budowa Cytadeli w Warszawie.
F. Likwidacja sejmu.

Represje po powstaniu styczniowym: _____

Zadanie 24. (1 p.)
Zapoznaj się z ilustracją, a następnie dokończ poniższe zdanie.

Źródło: https://wielkahistoria.pl/michal-drzymala-i-jego-woz

Ukazany na ilustracji Wóz Drzymały jest konsekwencją działań władz niemieckich określanych mianem polityki
A. kulturkampfu.
B. rug pruskich.
C. ustawy kagańcowej.
D. noweli osadniczej.

Zadanie 25. (3p.)
Na podstawie zamieszczonej poniżej ilustracji wykonaj polecenia (1.-3.).

Źródło: https://s.ciekawostkihistoryczne.pl

1. Podaj dokładną datę wydarzenia ukazanego na ilustracji (dzień- miesiąc- rok).

   _____

2. Podaj nazwę państwa, którego następcą tronu był arcyksiążę Franciszek Ferdynand, zamordowany w zamachu.

   _____

3. Podaj nazwę międzynarodowego konfliktu zbrojnego, który był następstwem ukazanego na ilustracji wydarzenia.

   _____

Brudnopis *(nie jest oceniany)*